

Political: Determinants of Politics of Maharashtra

Time: 3Hrs.

Marks: 100

N.B.

1. All questions are compulsory.
2. Each question carries 20 marks.
3. Each question has internal options.

Q1. (a) Explain the nexus between the Business and the Political Class in Maharashtra. (20)

OR

Q1. (b) Examine the land issues in Urban areas of Maharashtra. (20)

Q2. (a) Write a note on the Indian National Congress with reference to Maharashtra. (20)

OR

Q2. (b) Analyse Coalition Politics in the state of Maharashtra. (20)

Q3. (a) Discuss the farmers movement in Maharashtra and the work of Shetkari Sangathana in this regard. (20)

OR

Q3. (b) Examine the Forest Rights Act of 2006. (20)

Q4. (a) Write a note on the concept and nature of Civil Society. (20)

OR

Q4. (b) Analyse the Right to Information movement in Maharashtra. (20)

Q5. Write short notes on the following. (20)

- (a) Politics of Co-operatives
- (b) Shiv Sena.
- (c) Kisan Long March.
- (d) Environment Initiatives in Maharashtra.

वेळ: ३ तास

गुण: १००

N.B.

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. प्रत्येक प्रश्नाला 20 गुण आहेत.
3. प्रत्येक प्रश्नाला अंतर्गत पर्याय आहेत.

Q1. (a) महाराष्ट्रातील व्यापारी आणि राजकीय वर्ग यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा (20)

OR

Q1. (b) महाराष्ट्रातील नागरी भागातील जमिनीच्या समस्यांचे परीक्षण करा. (20)

Q2. (a) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसवर महाराष्ट्राच्या संदर्भात चर्चा करा. (20)

OR

Q2. (b) महाराष्ट्र राज्यातील युतीच्या राजकारणाचे विश्लेषण करा. (20)

Q3. (a) महाराष्ट्रातील शेतकरी आंदोलन आणि या संदर्भात शेतकरी संघटनेच्या कार्यावर चर्चा करा. (20)

OR

Q3. (b) 2006 च्या वन हक्क कायद्याचे परीक्षण करा. (20)

Q4. (a) सिव्हिल सोसायटीची संकल्पना आणि स्वरूप यावर चर्चा करा. (20)

OR

Q4. (b) महाराष्ट्रातील माहिती अधिकार चळवळीचे विश्लेषण करा. (20)

Q5. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (20)

- (a) सहकारी संस्थांचे राजकारण
- (b) शिवसेना.
- (c) किसान लाँग मार्च.
- (d) महाराष्ट्रातील पर्यावरण उपक्रम.
